

**SRI LANKA:
CATHARSIS VAN EEN TRAAN**

**SRI LANKA:
CATHARSIS
VAN
EEN
TRAAN**

ERIK VERSAVEL

Copyright

© 2026 Erik Versavel
www.erikversavel.org

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, behoudens de uitzonderingen voorzien in de wet.

Titel

SRI LANKA: CATHARSIS VAN EEN TRAAN

Serie

Life is Good, Potentially

Auteur

Erik Versavel

**Omslagontwerp
en zetwerk**

Anouk Somogyi
www.anouksworld.be

Eerste druk

2026

ISBN

9789403885780

Uitgave

In eigen beheer uitgegeven door de auteur.

Disclaimer

Dit boek is een non-fictiewerk gebaseerd op de persoonlijke ervaringen en observaties van de auteur. Hoewel de grootst mogelijke zorg werd besteed aan de juistheid van de informatie, kunnen bepaalde namen, details of identificerende kenmerken zijn aangepast ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De in dit boek geuite meningen zijn uitsluitend die van de auteur en weerspiegelen niet noodzakelijk de standpunten van instellingen of organisaties waarmee hij verbonden is of was.

Voor Brigitte, Charlotte en Nathalie,
die ons internationale leven onvergetelijk
en mijn professionele carrière mogelijk hebben gemaakt.

INDEX

Deel één: Verhuizen naar Sri Lanka

Na de covid-19-pandemie in 2021 kreeg ik onverwacht een nieuwe baan — in Sri Lanka. We maakten kennis met alle aspecten van de Kafkaëske bureaucratie van het land toen we probeerden een verblijfsvergunning te krijgen, een nieuw bedrijf op te zetten, bankrekeningen te openen, enzovoort.

Deel twee: Sri Lanka verkennen

We verkenden Sri Lanka, wandelden honderden kilometers in Colombo, reden duizenden kilometers in oude voertuigen met gevaarlijke chauffeurs, vonden een aantal echt mooie plekken, maar zagen ook ernstige problemen met het toerisme, toeristen en gebrekkige investeringen in infrastructuur.

Deel drie: Een zich ontwikkelende crisis

Het falen van de regering, corruptie, verkeerde investeringen en de ineenstorting van de toeristische sector leidden in 2022 tot het faillissement van het land. Er volgden sociale onrust, een revolutie en het einde van een politiek regime. Aanvankelijk leken de nieuwe leiders sterk op de verdreven leiders.

Deel vier: Catharsis

Twee jaar later, in 2024, brachten verkiezingen een volledig nieuw regime aan de macht. Eind 2025 kostte een cycloon honderden mensen het leven en werd een groot deel van de infrastructuur van het land verwoest. Moeder Natuur leek een tragische kans te bieden om opnieuw te beginnen. Hulde aan het Sri Lankaanse volk.

DEEL ÉÉN

Verhuizen naar Sri Lanka

*Er stonden twee verblijfsvergunningen in het
paspoort van Brigitte: één echte en een andere
met de foto van een Chinese man van in de dertig,
die ook Brigitte leek te heten.*

Olifantenkalfje tussen twee volwassen vrouwtjes, Udawalawe Nationaal Park, Sri Lanka, augustus 2024 – © Nathalie Versavel.

TIJDSLIJN

Toen ik *Sri Lanka: Catharsis van een Traan* schreef, woonde ik met mijn vrouw Brigitte in Colombo, de hoofdstad van Sri Lanka. Het was mijn negende internationale opdracht als bankier, en ons achtste land. Dit kleine verschil is te verklaren door het feit dat we twee keer in Zuid-Korea hebben gewoond en tussen onze verblijven in Zuid-Korea en Oekraïne kort naar België zijn teruggekeerd. Voor het geval de lezer in de war raakt door het bovenstaande, volgt hier de volgorde van onze internationale verhuizingen:

- 1983: *Antwerpen (het begin van mijn loopbaan)*
- 1989: *Londen*
- 1993: *Seoel*
- 1995: *Jakarta*
- 2000: *Shanghai*
- 2004: *Seoel*
- 2009: *België*
(*we woonden in Antwerpen, maar ik werkte in Brussel*)
- 2011: *Kyiv*
- 2016: *Ulaanbaatar*
- 2021: *Colombo*

Zeer verschillende, vaak spectaculaire landen: van het wonder aan de Han-rivier in Zuid-Korea en de EuroMaidan-revolutie in Oekraïne tot het einde van het Soeharto-tijdperk in Indonesië, de openstelling van China en de complexiteit van Mongolië.

Hoe is het om een buitenlandse bank te runnen? Waarom is het leven in sommige landen slechts potentieel goed? Waarom neemt de armoede niet af wanneer het bruto binnenlands product

stijgt, en waarom worden politieke leiders niet verantwoordelijk gehouden voor de soms pijnlijke mislukkingen van hun land? Waarom komen mensen soms in opstand en zetten ze hun leiders af, en waarom gebeurt dat vaak niet? Waarom blijven zoveel mensen stemmen op corrupte leiders en hun nakomelingen?

Daarover kan je lezen in mijn boek *Expat*, dat in 2024 werd gepubliceerd.

Dit alles had ons voorbereid op Sri Lanka. Slechts twaalf jaar na het einde van een lange en wrede burgeroorlog maakte het Sri Lankaanse volk zich op voor een politieke revolutie. Dit boek is het verhaal van hoe wij dit hebben ervaren. Ik had het voorrecht om zowel professioneel als persoonlijk vier jaar in het land door te brengen en getuige te zijn van deze buitengewoon historische gebeurtenissen.

VAN MONGOLIË NAAR SRI LANKA, VIA BELGIË

Mongolië had eind februari 2020 zijn grenzen gesloten vanwege de zich snel ontwikkelende covid-19-pandemie, toen we niet in Mongolië waren, maar uitgerekend op Bali. We konden niet terugkeren naar het land waar we sinds 2016 hadden gewoond en gewerkt, zoals beschreven in mijn boek *Mongolia: Cracks in the Eternal Blue Sky*, gepubliceerd in 2021. We annuleerden onze vluchten (Denpasar–Jakarta, Jakarta–Seoel en Seoel–Ulaanbaatar) en vlogen in plaats daarvan naar Amsterdam, vanwaar we de trein naar België namen. Aan de ene kant waren we blij om thuis te zijn in Brasschaat, net ten noorden van Antwerpen, maar aan de andere kant konden we ons niet voorstellen wanneer we naar Mongolië zouden kunnen terugkeren. Terwijl de tijd langzaam voortschreed, zoals dat tijdens de pandemie het geval was, regelden we dat ons appartement in Ulaanbaatar in *absentia* werd leeggemaakt en onze spullen in juni 2020 naar België werden verscheept. *Absentia* is natuurlijk prima in theorie, maar in de praktijk was er veel schade aan onze huisraad, zelfs aan een vuilnisbak, hoewel we niet weten hoe het verhuisbedrijf dat voor elkaar heeft gekregen. Na 38 jaar in dienst te zijn geweest, verwachtte ik na Mongolië te worden ontslagen of met pensioen te gaan. Ik was net benoemd tot honorair consul van België in Mongolië en had mogelijkheden onderzocht om daar ander werk te vinden. Lees mijn boek, het is fascinerend.

Hoe dan ook, half maart — slechts een paar weken na die onvrijwillige terugkeer — reisde ik met de trein naar ons hoofdkantoor in Amsterdam. Europa was op dat moment nog in de ontkenningfase van de pandemie, en het was nog business as usual. Als je een mondkapje droeg (zoals we in Azië al sinds eind 2019 deden), keken mensen je aan alsof je een crimineel was — zoals in de trein naar Amsterdam, waar anders vaak echte criminelen, zoals zakkenrollers, te vinden zijn. Ik ging het bestuurslid dat verantwoordelijk was voor corporate banking

informereren over de sluiting van het kantoor in Mongolië. Ik was begonnen met het proces om het kantoor te sluiten en de vergunning terug te geven aan de toezichthouder, maar het zou tijd kosten om alle stappen te doorlopen. Ik moest er ook voor zorgen dat onze medewerkers ter plaatse hun baan behielden en dat hun salarissen en een retentiebonus werden uitbetaald wanneer alles was afgerond. Dat was natuurlijk allemaal prima, de bestuurder had daar geen problemen of vragen over. Tegen het einde van ons gesprek vroeg ze of ik naar Sri Lanka wilde verhuizen om een nieuw bedrijf op te zetten in Colombo. Als onderdeel van het strategische digitaliseringsplan werkte mijn bedrijf al enkele jaren samen met een lokale partij om kredietanalyses te leveren aan onze wereldwijde zakelijke kredietverstrekkingactiviteiten. Het aantal werknemers dat onder dit contract werkte en de hoeveelheid diensten die zij leverden, zou snel toenemen. De raad van bestuur had daarom besloten dat het noodzakelijk was om een eenheid op te richten met de naam van ons bedrijf en onze kleuren, met als doel onze eigen fysieke en data-omgeving te creëren. Er werd besloten dat dit plan zou worden uitgevoerd onder de vlag van onze shared services-dochteronderneming, en mij werd gevraagd om dit bedrijf op te richten, te beheren en te leiden. We zouden dit bedrijf de komende jaren laten groeien van iets minder dan 100 mensen naar ongeveer 400. Enfin, dat was het plan.

Ik viel bijna van mijn stoel.

“Sri Lanka, waar ligt dat?” “Ik wist niet dat we daar een bedrijf hadden”, antwoordde ik, maar dat was maar half oprecht. Eerlijk gezegd had een lagere functionaris een paar maanden eerder al over dit idee gepraat, maar ik had het nooit serieus genomen. Het formele verzoek, of de vraag, maakte het realistischer. Ze had eraan toegevoegd dat, hoewel ik me daar misschien niet bewust van was, de bestuursraad mij zeer waardeerde. Ze zei dat ze het op prijs hadden gesteld dat ik onze Oekraïense bank door de EuroMaidan-onrust in 2014 had geloodst en dat ik in 2019 de onvermijdelijke sluiting van ons kantoor in Mongolië had aan-

bevolen, zonder rekening te houden met de mogelijke gevolgen voor mijzelf en mijn baan. “Die eigenschap is fenomenaal,” zei ze, “en precies wat we nodig hebben in Sri Lanka: iemand die onafhankelijk zijn mening kan geven en ons kan vertellen of wat we doen een goede zaak is.” “Ja, dat ben ik,” antwoordde ik en voegde eraan toe: “Het is mijn handelsmerk.” Ik ben ook goed met landen die een revolutie en IMF-steun nodig hebben, had ik eraan kunnen toevoegen. Soms weet ik wanneer ik mijn mond moet houden.

We hadden al vroeg aangevoeld dat de wereld nog lange tijd in pandemische toestand zou verkeren, en we zouden inderdaad de komende 20 maanden bijna in volledige isolatie doorbrengen in ons gelijkvloerse tuinappartement. Veel van onze internationale vrienden bevonden zich in veel moeilijker omstandigheden, in verre landen, opgesloten, buitengesloten maar niet thuis, vaak in quarantaine, en bijna twee jaar lang niet in staat om familieleden, kinderen en vrienden te bezoeken en zelfs begrafenissen van ouders bij te wonen. Wij hadden geluk gehad, maar we hadden ook al heel vroeg de juiste beslissingen genomen. In praktische en juridische zin was ik nog steeds verantwoordelijk voor het vertegenwoordigingskantoor in Mongolië. Maar ik had ook voldoende tijd om aan mijn volgende opdracht te beginnen, en zoals mijn lezers inmiddels wel hebben geraden, zou dat Sri Lanka worden. Tijdens de eerste maanden terug in België wisten mijn collega's en managers niet echt hoe druk ik nog steeds was met Mongolië, en aangezien ik nog niet officieel was aangesteld voor de baan in Sri Lanka, was het voor mij relatief gemakkelijk om beide taken te combineren. We werkten allemaal van thuis uit — ik had toch geen kantoor, noch in Brussel, noch in Amsterdam — en ik had de nieuwe collega's die met mij aan het Colombo-project zouden werken nog niet ontmoet. Ik kon dus in de tuin werken, mijn fietsen repareren en ermee rijden, en mijn postzegelverzameling reorganiseren wanneer niemand keek. Een voorproefje van mijn pensioen, dat aanzienlijk zou worden uitgesteld, meestal met volle overtuiging.

De wereld verwachtte nog steeds dat het in de zomer van 2020 weer normaal zou worden, en we maakten plannen om begin september terug te keren naar Mongolië voor een afscheidsreceptie en om de formaliteiten voor de sluiting van het kantoor ter plaatse af te ronden. Dat mocht niet zo zijn. September kwam en ging voorbij, het kantoor in Ulaanbaatar werd netjes gesloten en ik begon aan het Colombo-project te werken. Op dat moment wachtten we allemaal wanhopig op uitnodigingen voor vaccinatie, omdat we graag uit deze thuiswerksituatie en de quasi-lockdowns wilden geraken. We werden in april-mei 2021 gevaccineerd en dachten aan reizen, boekten vluchten en reserveerden hotels. Al snel voegde ook Sri Lanka zich echter bij de groep landen die overweldigd werden door covid-besmettingen, overbelaste intensive care-afdelingen en een tekort aan beademingsapparatuur. Mijn eerste reis moest meerdere keren worden uitgesteld. Onze stemming wisselde voortdurend, omdat er overal onzekerheid heerste over deze volgende uitzending, behalve in ons bedrijf, waar de managers gewoon doorgingen alsof er niets aan de hand was met covid, het land en het project. We kochten de gebruikelijke reisguides en belden met mensen die Sri Lanka kenden, deden alsof ze het kenden, of er op huwelijksreis waren geweest: “Wat een paradijs, het mooiste land ter wereld, de vriendelijkste mensen, het lekkerste eten ter wereld.” We krabden ons achter de oren en konden het niet geloven. Zouden wij, aan het einde van mijn carrière, na in zoveel noodlijdende landen te hebben gewoond, eindelijk in een paradijs gaan wonen? Volgens de lokale traditie vestigden Adam en Eva zich in Sri Lanka toen ze uit het paradijs werden verdreven. Moeilijk te controleren of te verifiëren. En de ark van Noach landde op de berg Ararak, die volgens de lokale bevolking Adam’s Peak is, een van de belangrijkste toeristische attracties van het land. Zouden we met pensioen gaan in Sri Lanka, een eiland in de onmiskenbare vorm van een traan, een villa kopen aan de Indische Oceaan met uitzicht tot aan Antarctica, nooit meer hoeven koken of onze bedden opmaken, elke dag in ons eigen zwembad zwemmen zonder het te moeten verwarmen, schoon te maken of te onderhouden, en koks, personal trainers, masseuses en een labrador hebben?

Het zelfbenoemde paradijs van Sri Lanka zou letterlijk voor onze ogen imploderen en onze aanvankelijke twijfels zouden bewaarheid worden. Maar zoals altijd zouden we buitengewone collegiale vriendschappen opbouwen met collega's die we nooit zouden vergeten, en we zouden de kans om in Sri Lanka te wonen nooit hebben willen missen. Paradijs is geen absolute term. Het is een mindset en zo leefden we, voor alle praktische en mentale doeleinden, opnieuw in een paradijs. Een traan kan imploderen en tijdelijk onzichtbaar worden, maar tranen komen, net als regen, altijd terug en dat is min of meer wat er ook met Sri Lanka gebeurde, zoals in een catharsis. Je moet tot het einde lezen om precies te begrijpen wat ik met deze zin bedoel.

AANKOMSTPROTOCOL

In augustus 2021 had de Sri Lankaanse regering een complex toegangsprotocol ingesteld om toeristen en, zo dacht ik toen, buitenlandse zakenlieden en investeringen terug te lokken, beide hard nodig om de reeds verwoeste economie en financiële nood van het land te verlichten. Ik had het een beetje mis wat betreft dat tweede deel van mijn veronderstelling.

Een klein aantal hotels werd aangewezen om buitenlandse reizigers op te vangen, in quarantaine te plaatsen en te testen voordat ze, zoals de officiële terminologie luidde, “in de gemeenschap werden vrijgelaten”. Om een toeristenvisum te krijgen, moest men zo’n hotel boeken, vooraf betalen voor de accommodatie, vervoer van en naar de luchthaven reserveren, een ziektekostenverzekering afsluiten en binnen 24 uur na aankomst een covid-test ondergaan. Ik bevestigde mijn reis, aanvankelijk voor begin augustus, en veranderde die vervolgens naar september en daarna naar oktober, omdat de covid-situatie niet verbeterde en ons partnerbedrijf afraadde om te reizen. Ik boekte het officieel goedgekeurde Mövenpick Hotel in het centrum van Colombo voor twee nachten en op basis daarvan werd mijn toeristenvisum, dat je online moest aanvragen, naar behoren goedgekeurd. Het was een vreselijk moeilijke ervaring geweest, maar ik moet toegeven dat ik de procedure niet volledig had begrepen en de cruciale rol van het hotel bij het goedkeuren van het visum over het hoofd had gezien. Later zou ik ontdekken dat er een soortgelijk misleidend protocol bestaat bij het aanvragen van een verblijfsvergunning, hoewel daar niet een hotel, maar een ministerie de belangrijkste factor is. In mijn geval was dat het ministerie van Handel en Industrie, een slecht gekozen naam want niemand die daar werkt is geïnteresseerd in handel of industrie. Er is daar ook geen enkele intentie om de verblijfsvergunning te ondersteunen van een financieel sterke, hardwerkende, medisch gezonde Belgische staatsburger, zonder strafblad of veroordelingen voor het witwassen van geld of

belastingontduiking, en die de tewerkstelling van mogelijk meer dan 400 goedbetaalde Sri Lankaanse staatsburgers mogelijk zou maken. En, moet ik hieraan toevoegen, in het bezit van een recent uitgegeven prachtig paspoort met watermerken van Kuifje en verschillende andere wereldberoemde Belgische stripfiguren.

Hoe dan ook, tegen de tijd dat we begin oktober op reis gingen, waren de meeste aspecten van het covid-beleid lukraak losgelaten. Om in Brussel aan boord van het vliegtuig te gaan, hoefden we alleen maar een bewijs van vaccinatie en een negatieve test te tonen die niet meer dan 72 uur voor vertrek was afgenomen. Een fluitje van een cent.

We vlogen met Turkish Airlines via Istanbul naar Malé, de hoofdstad van de Malediven. We houden van de warmte en authenticiteit van het Turkse volk en waren vroeger dol op Turkish Airlines. Maar de pandemie (en mogelijk ook de aandeelhouders) had de geestelijke gezondheid van het cabinepersoneel een zware klap toegebracht, en de slogan “Achter onze maskers glimlachen we” was duidelijk een maskerade, want niemand glimlachte — daar ben ik zeker van. In Malé verlieten bijna alle passagiers onze bijna volle Boeing 777, voornamelijk honeymooners, sommigen veel te chic gekleed voor het strand en anderen te weinig gekleed voor het vliegtuig, tot het punt dat ze bijna niets aan hadden. Dat laatste gold vooral voor de jonge dames die van Moskou naar Istanbul en vervolgens naar de Malediven reisden met oudere mini-oligarchen, die zich geen eigen eiland konden veroorloven. Deze bestemming wordt vaak informeel aangeprezen als een geweldige plek om te bezoeken met tweede of tijdelijke echtgenotes. Ik heb nooit toegegeven aan die verleiding.

We mochten het vliegtuig in Malé niet verlaten en keken toe hoe het schoonmaakpersoneel talloze plastic zakken met afval verzamelde. Deze zouden voor eeuwig terechtkomen op een van de verschillende aangewezen en speciaal voor dit doel gebouwde vuilnisbelt-eilanden van deze overigens prachtige archipel van fantastische eilandjes, vooral wanneer aanschouwd

vanuit een vliegtuig. Ondanks hun buitengewone toeristische aantrekkingskracht en theoretische vermogen om grote hoeveelheden buitenlands geld aan te trekken, zijn ze in 2024 en 2025 ternauwernood aan een faillissement ontkomen en blijft hun internationale kredietwaardigheid op het niveau van CC staan. Het onvermogen van de leiders van de Malediven om drugsmisbruik en islamitisch extremisme een halt toe te roepen, is voor iedereen duidelijk zichtbaar, behalve voor de toeristen die nooit iets van de archipel te zien kregen buiten hun speciaal gebouwde resort, waar niets te zien en in feite niets te doen is. Maar het doel van dit boek is niet om de reputatie van de Malediven te ondermijnen; daar zorgt de regering zelf wel voor.

We bleven achter met slechts een handvol passagiers voor de korte vlucht naar Colombo, allemaal gekleed voor dat doel, op een serieuze manier — zoals wij dat het liefst zien.

Op de Bandaranaike International Airport, net ten noorden van Colombo, waren we eerst uit het vliegtuig, eerst door de immigratie, eerst aan de bagage, en eerst in ons busje dat geregeld was door het Mövenpick Hotel. Dat was niet zo moeilijk: de luchthaven was griezelig en leeg. Iedereen was nog steeds gekleed voor de pandemie en droeg meerdere mondkapjes, soms wel drie, waarvan één dat geschikt leek voor laswerkzaamheden. Immigratiebeambten, bankmedewerkers, kruiers en schoonmaakpersoneel waren allemaal gekleed alsof ze te maken hadden met honderden met ebola besmette lichamen in een republiek in Centraal-Afrika.

Het Mövenpick Hotel bezorgde ons een eerste ervaring van wat een blijvende eerste indruk zou worden. Het was een relatief ellendig en gelukkig kort verblijf. Het was bijvoorbeeld onmogelijk om erachter te komen of het zwembad open of gesloten was:

- *Het sluit om 18.00 uur.*
- *Het is nu open.*
- *Het gaat om 7.00 uur 's ochtends open.*

- *Het is gesloten.*
- *Het is open.*
- *De jacuzzi is gesloten, maar het zwembad is open.*
- *Het zwembad is niet gesloten, maar ook niet open.*

Het laatste bericht was waarschijnlijk het meest correct, aangezien het technisch gezien mogelijk was om het zwembad te betreden, omdat het niet leeg of afgedekt was en fysiek open was; het was alleen zo dat gasten het zwembad niet mochten betreden vanwege de covid-maatregelen. Het was onze eerste kennismaking met de duidelijkheid van Sri Lankaanse conversaties. Later zou ik leren dat onwetendheid vaak wordt gecamoufleerd door niet de waarheid te vertellen. En een gevolg van de burgeroorlog: zeg niets, val niet op.

Wat deden we in Colombo, waar bijna alles nog steeds in deze vreselijke situatie gehuld was, er nergens bezoekers te zien waren en je nergens heen kon? Na twee dagen “lieten we onszelf vrij in de gemeenschap” en verhuisden naar het Shangri-La Hotel, dat op slechts tien minuten afstand lag. Het was volledig leeg en slechts één van de vijf restaurants was open.

Het was tijd om een plek te zoeken waar we de komende drie tot vier jaar zouden kunnen wonen.

EEN WONING VINDEN

Mijn bedrijf had een makelaar in Colombo aangesteld om ons te helpen met, nou ja, verhuizen. Niet dat we niet wisten hoe we moesten verhuizen, maar dat terzijde. De makelaar moest ons onder andere helpen bij het vinden van een woning, het regelen van de contractuele aspecten van de huisvesting, het verkrijgen van een verblijfsvergunning, het maken van een oriëntatietour door de stad en de supermarkten, enzovoort. De dag nadat we naar het Shangri-La Hotel waren verhuisd, kregen we ongeveer 25 appartementen te zien. We waren de tel kwijtgeraakt en konden ons niet meer herinneren wat we hadden gezien, wat we leuk vonden en waar we waren. We waren uitgeput en konden geen beslissing nemen. We voelden ons ontmoedigd en verdrietig over onze hele verhuis naar Sri Lanka, waar we misschien zouden gaan wonen op een plek waar we ons niet thuis voelden, en in ieder geval duizenden kilometers verwijderd van de mensen die ons het meest nodig hadden en van wie we hielden. “Waarom doen we dit?” had Brigitte gezegd, terwijl ze huilend op mijn schouder lag in ons appartement met één slaapkamer in het Shangri-La Hotel. Ik vind het altijd fijn als ze haar hoofd op mijn schouder legt, zelfs als ze huilt. Ze had ook vreselijke pijn; een paar dagen na onze terugkeer in België zou ze een heupoperatie ondergaan. Ik zou het tweede deel van onze zoektocht naar een huis zonder haar moeten doen, wat niet ideaal is, zoals ik in een ander boek heb uitgelegd.

Omdat we altijd een beetje sceptisch zijn over de zakelijke afspraken van mijn bedrijf, hadden we een extra makelaar ingeschakeld. Dus de volgende dag, een zondag, stond Anoushka van Elite Properties in de lobby te wachten. “Er zijn veel Anushka’s in Sri Lanka, maar er is maar één Anoushka,” zei ze later, met een Londens accent. Ze werd aanbevolen door een vriend die kort geleden van Singapore naar Colombo was verhuisd. Anoushka reed met haar kleine Honda naar Colombo 7. Het stedelijk gebied van het district Colombo is administratief verdeeld in vijf-

tien zones, en de nummers van deze zones geven min of meer aan hoe welgesteld je bent, als dat al het geval is. Buiten dit stedelijk gebied van vijftien zones, maar nog steeds binnen het district Colombo, zijn er andere gemeenten. Colombo 7 is een residentiële en zeer groene wijk van Colombo waar de meeste ambassades zijn gevestigd, en het lag een paar kilometer ten zuiden van “ons” wooncentrum, het World Trade Centre en het Shangri-La-complex in Colombo 1 en 2. Anoushka liet me een appartement zien dat op zich niet erg aantrekkelijk was, maar wel gelegen in een zeer mooi ontworpen gebouw genaamd 7th Sense. Vanaf daar was de oceaan niet te zien, maar het dakterras was fantastisch, zeer goed onderhouden en er was een prachtig, bijna privézwembad. Daarna nam ze me mee naar Seylan Towers in Colombo 3, een gebouw waarvan de volledige renovatie bijna klaar was, met een klein aantal ruime appartementen letterlijk uitkijkend op de doorgaans woeste branding van de oceaan. Alleen een spoorlijn stond tussen het gebouw en de oceaan. Ten slotte reden we terug naar de One Galle Face-appartementen, een deel van het Shangri-La-complex, waar ik een prachtig appartement te zien kreeg dat ik meteen onweerstaanbaar vond. “Wauw”, zei ik. Het was een van de 25 appartementen die we de dag ervoor met onze officiële makelaar te zien hadden gekregen, maar we waren te uitgeput geweest om het mooi te vinden.

Ik vertelde Brigitte over mijn bezichtigingen en we voelden ons allebei opgelucht en energiek. Plotseling beseften we dat we keuzes hadden en dat we succesvol zouden zijn in onze zoektocht naar een woning. Aanvankelijk was ze er sterk van overtuigd dat we in Seylan Towers zouden gaan wonen en elke avond op het balkon van het appartement naar de oceaan zouden kijken, luisiterend naar het geluid van de golven, met muziek en een glas witte wijn, terwijl we probeerden uit te rekenen hoe lang het zou duren om als een vogel naar huis te vliegen, naar onze kinderen. De volgende ochtend was Brigitte’s pijn dankzij pijnstillers verminderd en Anoushka haalde haar op om dezelfde rondleiding te doen als ik de dag ervoor had gedaan. Toen ze klaar was, stuurde Brigitte me een bericht dat we in het appartement op de 34ste

verdieping van de East Tower van de Shangri-La One Galle Face Residences, ook bekend als OGF, zouden gaan wonen. Anoushka vertelde ons dat ze de eigenaren persoonlijk heel goed kende en dat ze er alles aan zouden doen om het ons naar de zin te maken. Deze eigenaren waren inderdaad erg aardige mensen. We ontmoetten hen uiteindelijk om het huurcontract te ondertekenen. De man was een beroemde schilder die al op achtjarige leeftijd was begonnen. Hij had duizenden dieren en naakte vrouwen geschilderd, maar met dat laatste was hij duidelijk op latere leeftijd begonnen en niet toen hij acht was. Hij verduidelijkte dat detail toen ik hem naar deze chronologie vroeg. Zijn vrouw lachte zich te pletter. Sinds enige tijd, nu hij in de zeventig is, is hij weer dieren gaan schilderen.

We waren dankbaar voor de ongelooflijke kansen die we hadden gekregen — beter gezegd: nagestreefd, niet afgewezen — en voor onze eigen buitengewone veerkracht om dit na zoveel internationale verhuizingen opnieuw voor elkaar te krijgen. Na Arkwright Road in Hampstead, Londen in 1989; Leigh Court Close in Cobham in 1992; Songbuk Dong in Seoel in 1993; Pondok Indah in Jakarta in 1995 (drie verschillende adressen); Wan Ping Lu in Shanghai in 2000; Shanghai Racquet Club in 2001; Pyongchang Dong in Seoel in 2004; Krasnoarmeiska in Kyiv in 2011; Shangri-La Ulaanbaatar in 2016 en het Kublai Khan-appartement in de Regency Building in 2017 zouden we gaan wonen in Colombo, Sri Lanka. We werden teruggeworpen in de onwerkelijke realiteit van Aziatische vijfsterrenhotels, die allemaal beschikken over vier of vijf restaurants, waaronder een buffetrestaurant dat de hele dag geopend is, een Chinees, een Japans en soms een Italiaans restaurant, en bijna altijd een bar met livemuziek of een steakhouse. Sportfaciliteiten, personal trainers, zwembaden, handdoeken in de kleedkamers, roomservice, lobby lounges voor thee en lunch, balzalen voor bruiloften en bedrijfsevenementen, en nog veel meer.

Verbazingwekkend genoeg zouden we, na meer dan twee jaar bijna opgesloten te hebben gezeten zonder ergens heen te vliegen,

en geheel onverwacht, ook weer veel in vliegtuigen zitten — heen en weer naar België en Londen, maar ook naar Singapore, en zelfs ongeveer elke drie maanden naar Mongolië, waar ik een bestuursfunctie bekleedde, eerst bij een verzekeringsmaatschappij en daarna bij een lokale bank. Nadat we een huis hadden gevonden, moesten we beginnen met het aanvragen van een verblijfsvergunning, en de eerste stap was een medische keuring.

MEDISCHE KEURING

Mijn tweede reis naar Sri Lanka begon op 10 november 2021 en dit zou het officiële begin zijn van mijn driejarige opdracht. Het was slechts drie weken na mijn 61ste verjaardag en mijn opdracht zou dus kort na mijn 64ste verjaardag eindigen.¹ Als ik mezelf als een oude krokodil beschouwde, zou deze opdracht die veronderstelling zeker waarmaken. Iedereen in mijn professionele en sociale omgeving was veel jonger. De meerderheid was minder dan half zo oud als ik. Ouder zijn dan 55 was hoogst ongebruikelijk geworden in de financiële sector in Europa. Op deze manier werd ik ook de werknemer van ons bedrijf met de langste internationale loopbaan, in de meeste landen.

Mijn eerste internationale verhuizing was naar het Verenigd Koninkrijk in 1989, net voordat Margaret Thatcher werd afgezet. Daarna kwam Azië in 1993, voordat de millennials van vandaag werden geboren en ruim voordat Singapore begon met de bouw van een tweede Singapore op teruggewonnen land; toen Kim Il Sung van Noord-Korea, de grootvader van de huidige Kim Jong Un, nog leefde; toen de glimlachende generaal Soeharto in Indonesië nog vijf jaar verwijderd was van zijn afzetting; en vier jaar voordat Hongkong deel ging uitmaken van de anomalie “één land, twee systemen”, hoewel “twee landen, één systeem” mij correcter lijkt.

Op mijn derde dag in het land moest ik medische tests ondergaan als onderdeel van het immigratieproces. Het medisch centrum bevindt zich merkwaardig genoeg op de tiende verdieping van een gebouw dat verder wordt gebruikt door het Institute of Bankers of Sri Lanka, iets verder weg van het centrum, in

1 Mijn opdracht werd uiteindelijk met een jaar verlengd tot net na mijn 65ste verjaardag in oktober 2025.

Colombo 8. Iedereen die zich in het land wil vestigen, moet deze tests ondergaan. Het is in feite een eindeloos controleproces. Eerst controleert een bewaker je identiteit en je algemene uiterlijk voordat je door de poort mag om de binnenplaats van het gebouw te betreden. Een tweede bewaker binnen het complex controleert vervolgens het tijdstip van je afspraak, en als je meer dan 20 minuten te vroeg bent, wijst hij met zijn geüniformeerde arm naar de parkeerplaats aan de rechterkant, een open garage voor ongeveer tien auto's, met evenveel kapotte plastic stoelen. Als je echt wilt zitten, kun je dat op deze stoelen doen. Op een gegeven moment zwaait deze bewaker met dezelfde arm in je richting, een handgebaar met een lichte hoofdbeweging, waarmee hij niet erg expliciet aangeeft dat het jouw beurt is om de volgende stap te zetten, namelijk identificatie en controle van het tijdstip van je afspraak. Dat is de taak van een bewaker die in een geïmproviseerde, doorzichtige plastic box zit en die je identiteit en uitnodiging controleert. Als alles in orde is, vinkt hij een vakje op dit document aan en wuift hij je door naar een balie in de lobby van het gebouw. Aan die balie controleert een vrouwelijke ambtenaar je identiteit en je documenten en geeft ze je toestemming om voor de lift te gaan staan, die je naar de tiende verdieping brengt. Daar zit achter een vrij groot bureau en scherm een persoon die, na controle van je identiteit en afspraak, je een nummer geeft waarmee je de wachtruimte kunt betreden. Vanaf dat moment moet je de voortgang volgen op televisieschermen die aangeven welk nummer waar naartoe moet. De eerste stap is dat je tegenover een verpleegkundige moet gaan zitten, achter een plastic scherm, die om je identiteitsbewijs en covid-19-vaccinatiecertificaten vraagt en een foto maakt. Zij lijkt degene te zijn die het digitale deel van het medische onderzoek in gang zet. Je gaat terug naar de wachtruimte en kijkt naar het scherm totdat er wordt aangegeven dat je naar een kleine kamer in de hoek moet gaan, waar je uitleg krijgt over de medische testprocedure. Deze uitleg zegt niets anders dan dat je naar de kassier moet gaan om het equivalent van 75 Amerikaanse dollar te betalen. Daarna ga je zitten en wacht je tot je nummer op het scherm verschijnt. Dat gebeurt na ongeveer 30 minuten,

en dan moet je naar een kamer achter in de wachtruimte, waar bloedmonsters worden genomen. Dit is de test voor hiv, malaria en cholera. Om het allemaal professioneel te laten klinken, wordt de kamer waar deze test plaatsvindt *flebotomie* genoemd, omdat ze daar een prik in een van de aderen in je linkerarm maken. De volgende halte is röntgenstraling, waarmee men wil controleren of je geen tuberculose hebt. Tegen die tijd zijn er ongeveer twee uur verstreken en moet je in de wachtkamer wachten tot je de dokter kunt zien, die je pas te zien krijgt als de testresultaten klaar zijn en zijn overhandigd, digitaal, moet ik eraan toevoegen. Als alles in orde is, vertelt de dokter je dat alles in orde is. Stel je voor dat je daar met je partner bent en de arts je vertelt dat je hiv-positief bent. Einde opdracht, en einde huwelijk! Wonder boven wonder roept de receptioniste, die ook verantwoordelijk is voor het afdrukken van de medische verzekeringskaarten, ongeveer een uur later je naam en overhandigt je een plastic kaart ter grootte van een kredietkaart waarop staat dat je gezond bent en voortaan onder het gezondheidszorgstelsel van Sri Lanka valt.

Deze medische testprocedure moet elk jaar worden herhaald. Een paspoort wordt door minstens tien mensen behandeld en gecontroleerd. Er hangen meerdere bordjes waarop staat dat iedereen die het personeel van dit medisch centrum fysiek of verbaal beledigt of intimideert, het risico loopt dat de aanvraag wordt doorverwezen en de immigratiestatus negatief beïnvloed. Vooral etnische Sri Lankanen met een buitenlands paspoort, waarvan er miljoenen zijn, worden geïntimideerd. “Waarom wil je terugkomen naar dit land?” Overal spelen zich drama’s af.

Hoe dan ook, nu kon de reis naar het verkrijgen van een verblijfsvergunning beginnen. Dat zou geen sinecure worden.

